

Diyabette Problem Alanlar? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Diyabette Problem Alanlar? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20031>

Özet

Diyabette Problem Alanlar? Ölçe?i (DPÖ), orijinal bir ölçe?in Türkçe'ye uyarlanmas? çal??mas?d?r. Temel amac?, Tip 2 Diyabet tan?s? alm?? bireylerin hastal?k yönetimine yönelik tutumlar?n? ve bu süreçte kar??la?t?klar? spesifik problem alanlar?n? psikometrik olarak de?erlendirmektir. Bu adaptasyon çal??mas?, özellikle hastalar?n ya?am kalitesini ve hastal?kla ba?a ç?kma stratejilerini etkileyen zorluklar? belirlemeye odaklanm??t?r. Ölçe?in psikometrik özellikleri, Türk örnekleminde güvenilir ve geçerli bir araç olarak kullan?labilece?ini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

Diyabet, Tip 2 Diyabet, Problem Alanlar?, Ölçek Uyarlama, Psikometri, Hastal?k Yönetimi, Kronik Hastal?k

Yazarlar

Ay?e Elkoca

Amaç

Ölçe?in temel amac?, Tip 2 Diyabet tan?s? olan hastalar?n hastal??a kar?? geli?tirdikleri tutumlar ile günlük ya?amlar?nda ve tedavi süreçlerinde kar??la?t?klar? problem alanlar? aras?ndaki ili?kiyi sistematik olarak incelemektir. Bu çal??ma, diyabet yönetiminde psikososyal engelleri tespit ederek, klinik müdahalelerin hedeflenen alanlara yönlendirilmesine zemin haz?rlamaktadır.

Yap?

Diyabette Problem Alanlar? Ölçe?i, kronik bir hastal?k olan Diyabet ile ya?amay? gerektiren psikososyal ve davran??sal zorluklar yap?s?n? ölçmektedir. Ölçek, hastalar?n ilaç kullan?m?, beslenme düzeni, fiziksel aktivite, duygusal durum ve sosyal destek gibi diyabet yönetiminin çe?itli yönlerinde alg?lad?klar? sorunlar?n derecesini belirlemeyi hedefler. Bu yap?, hastan?n hastal??yla ne kadar etkili bir ?ekilde ba?a ç?kabildi?ini gösteren kapsaml? bir gösterge sunar.

Geçerlik

Ölçe?in Türkçe uyarlamas?n?n yap? Geçerlik analizleri, örneklem verilerinin faktör analizine uygunlu?unu de?erlendiren testlerle desteklenmi?tir. Örneklerin yeterlili?ini ölçen **Kaiser Mayer OIkin (KMO)** testi sonucu 0.797 olarak bulunmu?tur. Bu de?er, verilerin faktör analizi için kabul edilebilir düzeyde oldu?unu göstermektedir.

Örneklerin s?nama büyüklü?ünü de?erlendiren **Barlett's Test of Speharicity Analizi** sonucu ise

1064.160 olarak saptanm??t?r. Her iki test sonucunda da p de?eri 0.001 önem düzeyinden küçük ($p < 0.001$) bulunmu?tur, bu da verilerin faktörle?tirme için istatistiksel olarak anlamlı oldu?unu ve ölçe?in yap?sal geçerli?e sahip oldu?unu kan?tlamaktadır.

Güvenirlik

Diyabette Problem Alanlar? Ölçe?i'nin iç tutarlılık Güvenirlik düzeyini belirlemek amacıyla **Cronbach Alpha** katsay?s? hesaplanm??t?r. Yapılan analizler sonucunda ölçe?in genel Cronbach Alpha güvenilirlik katsay?s? 0.88 olarak tespit edilmi?tir. Bu katsay?, sosyal bilimler ara?tırmalarında oldukça yüksek kabul edilen bir de?er olup, ölçek maddelerinin tutarlı ve güvenilir bir şekilde aynı yapıyı ölçtü?ünü göstermektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in faktör yap?s?n? incelemek üzere yapılan analizlerde, verilerin temel bile?enler analizine uygunlu?u incelenmi?tir. Örneklem yeterlili?i için **Kaiser Mayer Olkin (KMO)** de?eri 0.797 olarak belirlenmi?tir. Bu de?erin 0.60'n üzerinde olması, verilerin faktör analizi için uygun oldu?unu i?aret etmektedir. Ayrıca, korelasyon matrisinin birim matris olup olmadı?nı test eden Bartlett's testi de istatistiksel olarak anlamlı bulunmu?tur ($p < 0.001$). Bu bulgular, ölçe?in orijinal yap?s?n?n Türkçe örnekleminde de geçerli bir faktör yap?s?na sahip oldu?unu desteklemektedir.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Uyarlama (Adaptation)

Format: Likert tipi (Orijinal ölçe?in yap?s?na göre tahmini.)

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama çalışması?)

Popülasyon Grubu: Klinik Hastalar

Ya? Grubu: Yeti?kinler (Özellikle Tip 2 Diyabet hastaları?)

Popülasyon Detayları: Tip 2 Diyabet tan?sı alm?? hastalar üzerinde kullanılm??t?r.

Test Metodolojisi: Yüksek lisans tezi kapsamında psikometrik analizler (Geçerlik ve Güvenirlik) yapılarak uyarlanm??t?r.

Anahtar Kelimeler

Diyabet, Tip 2 Diyabet, Öz-Yönetim, Hastalık Tutumu, Psikososyal Problemler, İç Tutarlılık,

Cronbach Alpha

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Bilinmiyor

?leti?im E-posta Adresi: ayse.elkoca@hotmail.com

Yaz??ma Adresi: Atatürk Üniversitesi Sa?lık Bilimleri Enstitüsü (Tezin yap?ld??? kurum)

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Test Y?I?: 2010 (Uyarlama çal??mas?n?n tamamland??? y?)

?zinler ve Ücret: Ölçe?in kullan?m? için sorumlu yazar Ay?e Elkoca ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Ek Bilgi: Ölçe?in orijinal PDF belgesi a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir:

diyabette-problem-olanlari-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Elkoca, A. (2010). *Tip 2 diyabetli hastalar?n hastal??a kar?? tutumlar? ve problem alanlar? aras?ndaki ili?kinin incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Atatürk Üniversitesi Sa?lık Bilimleri Enstisüsü, Erzurum.

Tez kayna??na YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden eri?im sa?lanabilir: tez.yok.gov.tr

Diyabette Problem Alanlar? Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Uyarlama çal??mas?n?n yap?ld??? orijinal kaynakta (yüksek lisans tezi özeti) ölçek maddeleri aç?kça belirtilmemi?tir. Maddelere eri?im için ilgili tez çal??mas?n?n tamam?n?n incelenmesi gerekmektedir.